



Estd : 1962  
NAAC 'A' Grade

**SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR**  
**CENTRE FOR DISTANCE EDUCATION**

**B.A Part III History SIM Workshop**

One day workshop for the preparation of SIM (Self Instructional Material)

for B.A Part III History on 08<sup>th</sup> January 2021

AGENDA

Welcome	* Dr. N. S. Randive Assistant Professor , Centre for Distance Education Shivaji University, Kolhapur
Introduction	*Dr. K. B. Patil Coordinator , Centre for Distance Education Shivaji University, Kolhapur
Address by Dy. Registrar	* Dr. N. J. Bansode Dy. Registrar Centre for Distance Education Shivaji University, Kolhapur
Address by I/c Director	* Prof. (Dr.) D. N. Kashid I/c Director Centre for Distance Education Shivaji University, Kolhapur
Address by Chairman, Board of Studies in History, Shivaji University, Kolhapur	* Prof. (Dr.) A. R. Patil Chairman, Board of Studies in History , Shivaji University, Kolhapur
Address by Dean	*Prin. (Dr.) P. R. Shewale Faculty of Humanities Shivaji University, Kolhapur
Vote of Thanks	* Dr. Muphid Mujawar Assistant Professor, Centre for Distance Education Shivaji University, Kolhapur
Distribution of SIM Units	

Venue : Centre for Distance Education, Shivaji University, Kolhapur

Time: 12.00 Noon

सादर,

सोबत या केंद्राची दि.२७/०७/२०२० व दि.०१/०१/२०२१ रोजीची टिपणी अवलोकनार्थ.

या केंद्राच्या उपरोक्त टिपणीवरील मान्यतेन्वये शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास या विषयाच्या अभ्यासक्रमाप्रमाणे दूरशिक्षण केंद्रातर्गत प्रवेशित होणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करणेसाठी उपरोक्त विषयाच्या लेखकांची कार्यशाळा दि ०८/०१/२०२१ रोजी दूरशिक्षण केंद्र येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदर कार्यशाळेचा इतिवृत्तांत व कार्यवृत्तांत सोबत जोडला आहे. याबाबत खालील प्रमाणे कार्यवाही करणेस मान्यता असावी.

१. बी. ए. भाग ३ इतिहास या विषयांचे स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करणेसाठी आयोजित करण्यात आलेल्या दि.०८/०१/२०२१ रोजीच्या कार्यशाळेच्या सोबतच्या इतिवृत्तांत व कार्यवृत्तांतास मान्यता असावी.
२. सदर कार्यशाळेत निश्चित करण्यात आलेनुसार बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या अभ्यासक्रमाधील खालील पेपरचे स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करण्यात येईल.

१	Paper VII Early India (from beginning to 4th c.BC) and Paper XII Ancient India (From 4th c. BC to 7th c. AD)
२	Paper VIII History of Medieval India (1206-1526 AD) and Paper XIII History of Medieval India (1526-1707 AD)
३	Paper IX Age of Revolutions and Paper XIV Making of the Modern World (16th to 19 <sup>th</sup> Century)
४	Paper X Political History of the Marathas and Paper XV Polity, Economy and Society under the Marathas
५	Paper XI History: Its Theory and Paper XVI Methods and Applications of History

३. उपरोक्त स्वयंअध्ययन साहित्यामध्ये लेखन व संपादन करणाऱ्या लेखक व संपादकांना विद्यापीठ नियमानुसार मानधन आदा करण्यास तसेच यासाठी होणारा खर्च A.59.P.9 Honorarium Including Coordinator Hon या लेखाशिर्षकामधून करणेस मान्यता असावी.

@

उपरोक्त १ ते ३ मान्यतेसाठी सादर

ऑफीस सुपरवायझरी १.२.२०२१  
समन्वयक/सहाय्यक प्राध्यापक  
15/01/2021

समन्वयक/सहाय्यक प्राध्यापक

उपकुलसचिव 15.01.2021

मा प्र.संचालक  
16.1.2021

मा कुलसचिव

मा प्र. कुलगुरु

मा कुलगुरु  
20/1/2021





## शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

### दूरशिक्षण केंद्र

#### बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या दि.०८/०१/२०२१ रोजीच्या कार्यशाळेचा कार्यवृत्तांत

शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या अभ्यासक्रमाप्रमाणे सदर विषयाचे स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करणेसाठी दि.०८/०१/२०२१ रोजी दूरशिक्षण केंद्र येथे सदर विषयाच्या लेखकांची कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. सदर कार्यशाळेस इतिहास अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष प्रा. (डॉ.) अवनिश पाटील, दूरशिक्षण केंद्राचे उपकुलसचिव डॉ. एन. जे. बनसोडे, सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. एन. एस. रणदिवे, श्री मुफिद मुजावर व इतिहास विषयाचे लेखक उपस्थित होते.

कार्यशाळेच्या सुरुवातीला दूरशिक्षण केंद्राचे सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. एन. एस. रणदिवे यांनी उपस्थितांचे स्वागत करून कार्यशाळेच्या आयोजनाबाबतची माहिती दिली यानंतर दूरशिक्षण केंद्राचे उपकुलसचिव डॉ. एन. जे. बनसोडे यांनी उपस्थितांना नववर्षाच्या शुभेच्छा दिल्या व दूरशिक्षण केंद्रातर्गत प्रवेशित होणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी स्वयंअध्ययन साहित्याचे महत्व विशद केले. दूरशिक्षण केंद्रामध्ये शिक्षणापासून वंचित राहिलेले अनेक विद्यार्थी प्रवेश घेत असल्यामुळे अशा विद्यार्थ्यांकरिता तयार करण्यात येत असलेल्या स्वयंअध्ययन साहित्यामध्ये लेखन करणे हे प्राध्यापकांचे शिक्षक व संशोधकांच्या कामकाजाव्यतिरिक्तचे एक सामाजिक काम असल्याचे नमूद केले. बी. ए. भाग ३ विषयाच्या स्वयंअध्ययन साहित्य वेळेत व दर्जेदार करणेबाबत तसेच स्वयं अध्ययन साहित्याचे घटक लेखन करताना कॉपी राइट व इतर बाबींच्या अनुषंगाने घ्यावयाची काळजी याबाबत मार्गदर्शन केले.

इतिहास अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष प्रा. (डॉ.) अवनिश पाटील यांनी उपस्थितांना शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित झालेला बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाचा अभ्यासक्रम त्यानुसार करावयाचे घटक याबाबत मार्गदर्शन केले स्वयंअध्ययन साहित्याचे घटक लेखन करित असतांना मूळ साधने, चित्रे यांचा वापर करावा, आपल्या घटकांशी संबंधित इंगु, इतर विद्यापीठाची पुस्तके यांची पाहणी करावी. तसेच घटक लेखनाचे स्वरूप, संदर्भ साहित्य, घटक लेखनाची भाषाशैली याबाबत सविस्तर मार्गदर्शन केले.

तद्नंतर दूरशिक्षण केंद्राकडून यापुर्वी तयार करण्यात आलेले स्वयंअध्ययन साहित्यामधील पडताळणी करण्यात आलेले घटक लेखन तसेच सुधारित अभ्यासक्रमानुसार नव्याने करावे लागणारे घटक लेखन यांची पडताळणी करून शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या अभ्यासक्रमामधील पेपरचे संपुर्ण नवीन स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करण्याचे निश्चित करून सदर स्वयं अध्ययन साहित्याच्या लेखन व संपादनासाठी लेखक व संपादक नियुक्त करण्यात आले कार्यशाळेवेळी खालील बाबी सर्वांनुमते निश्चित करण्यात आल्या.

1. शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या अभ्यासक्रमामधील खालील पेपरचे संपुर्ण नवीन स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करण्याचे निश्चित करण्यात आले

१	Paper VII Early India (from beginning to 4th c.BC) and Paper XII Ancient India (From 4th c. BC to 7th c. AD)
२	Paper VIII History of Medieval India (1206-1526 AD) and Paper XIII History of Medieval India (1526-1707 AD)
३	Paper IX Age of Revolutions and Paper XIV Making of the Modern World (16th to 19 <sup>th</sup> Century)
४	Paper X Political History of the Marathas and Paper XV Polity, Economy and Society under the Marathas
५	Paper XI History: Its Theory and Paper XVI Methods and Applications of History

2. कार्यशाळेवेळी नियुक्त सर्व लेखकांनी आपले घटक लेखन दि.०८/०२/२०२१ पर्यंत दूरशिक्षण केंद्राकडे जमा करावे
3. याबाबतची पुढील बैठक मा. अध्यक्ष इतिहास अभ्यासमंडळ यांच्या चर्चा करून निश्चित करण्यात यावी.

कार्यशाळेच्या शेवटी डॉ. मुफिद मुजावर यांनी उपस्थितांचे आभार मानून कार्यशाळा समाप्त झाल्याचे घोषित केले.

प्रा. (डॉ.) अवनिश पाटील,  
अध्यक्ष, इतिहास अभ्यासमंडळ,  
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर





## शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

### दूरशिक्षण केंद्र

बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या दि.०८/०१/२०२१ रोजीच्या  
कार्यशाळेचा इतिवृत्तांत

शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या अभ्यासक्रमाप्रमाणे सदर विषयाचे स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करणेसाठी दि.०८/०१/२०२१ रोजी दूरशिक्षण केंद्र येथे सदर विषयाच्या लेखकांची कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. सदर कार्यशाळेस इतिहास अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष प्रा. (डॉ.) अवनिश पाटील, दूरशिक्षण केंद्राचे उपकुलसचिव डॉ. एन. जे. बनसोडे, सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. एन. एस. रणदिवे, श्री मुफिद मुजावर व इतिहास विषयाचे लेखक उपस्थित होते.

कार्यशाळेच्या सुरुवातीला दूरशिक्षण केंद्राचे सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. एन. एस. रणदिवे यांनी उपस्थितांचे स्वागत करून कार्यशाळेच्या आयोजनाबाबतची माहिती दिली यानंतर दूरशिक्षण केंद्राचे उपकुलसचिव डॉ. एन. जे. बनसोडे यांनी उपस्थितांना नववर्षाच्या शुभेच्छा दिल्या व दूरशिक्षण केंद्रातर्गत प्रवेशित होणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी स्वयंअध्ययन साहित्याचे महत्व विशद केले. दूरशिक्षण केंद्रामध्ये शिक्षणापासून वंचित राहिलेले अनेक विद्यार्थी प्रवेश घेत असल्यामुळे अशा विद्यार्थ्यांकरिता तयार करण्यात येत असलेल्या स्वयंअध्ययन साहित्यामध्ये लेखन करणे हे प्राध्यापकांचे शिक्षक व संशोधकांच्या कामकाजाव्यतिरिक्तचे एक सामाजिक काम असल्याचे नमूद केले. बी. ए. भाग ३ विषयाच्या स्वयंअध्ययन साहित्य वेळेत व दर्जेदार करणेबाबत तसेच स्वयं अध्ययन साहित्याचे घटक लेखन करताना कॉपी राइट व इतर बाबींच्या अनुषंगाने घ्यावयाची काळजी याबाबत मार्गदर्शन केले.

इतिहास अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष प्रा. (डॉ.) अवनिश पाटील यांनी उपस्थितांना शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित झालेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाचा अभ्यासक्रम त्यानुसार करावयाचे घटक याबाबत मार्गदर्शन केले स्वयंअध्ययन साहित्याचे घटक लेखन करीत असतांना मूळ साधने, चित्रे यांचा वापर करावा, आपल्या घटकांशी संबंधित इंगु, इतर विद्यापीठाची पुस्तके यांची पाहणी करावी. तसेच घटक लेखनाचे स्वरूप, संदर्भ साहित्य, घटक लेखनाची भाषाशैली याबाबत सविस्तर मार्गदर्शन केले.

तदनंतर दूरशिक्षण केंद्राकडून यापुर्वी तयार करण्यात आलेले स्वयंअध्ययन साहित्यामधील पडताळणी करण्यात आलेले घटक लेखन तसेच सुधारित अभ्यासक्रमानुसार नव्याने करावे लागणारे घटक लेखन यांची पडताळणी करून शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या अभ्यासक्रमामधील पेपरचे संपुर्ण नवीन स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करण्याचे निश्चित करून सदर स्वयं अध्ययन साहित्याच्या लेखन व संपादनासाठी लेखक व संपादक नियुक्त करण्यात आले कार्यशाळेवेळी खालील बाबी सर्वानुमते निश्चित करण्यात आल्या.

1. शैक्षणिक वर्ष २०२० - २०२१ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या अभ्यासक्रमामधील खालील पेपरचे संपुर्ण नवीन स्वयं अध्ययन साहित्य तयार करण्याचे निश्चित करण्यात आले

१	Paper VII Early India (from beginning to 4th c.BC) and Paper XII Ancient India (From 4th c. BC to 7th c. AD)
२	Paper VIII History of Medieval India (1206-1526 AD ) and Paper XIII History of Medieval India ( 1526-1707 AD)
३	Paper IX Age of Revolutions and Paper XIV Making of the Modern World (16th to 19 <sup>th</sup> Century)
४	Paper X Political History of the Marathas and Paper XV Polity, Economy and Society under the Marathas
५	Paper XI History: Its Theory and Paper XVI Methods and Applications of History

2. कार्यशाळेवेळी नियुक्त सर्व लेखकांनी आपले घटक लेखन दि.०८/०२/२०२१ पर्यंत दूरशिक्षण केंद्राकडे जमा करावे

3. याबाबतची पुढील बैठक मा अध्यक्ष इतिहास अभ्यासमंडळ यांच्या चर्चा करून निश्चित करण्यात यावी.

कार्यशाळेच्या शेवटी डॉ मुफिद मुजावर यांनी उपस्थितांचे आभार मानून कार्यशाळा समाप्त झाल्याचे घोषित केले.

M.M. Mujawar .

(डॉ मुफिद मुजावर )

हंगामी सहाय्यक प्राध्यापक इतिहास

(डॉ नितीन रणदिवे)

हंगामी सहाय्यक प्राध्यापक बी.ए.